

# NA PUTU KA REFORMAMA: Povećanje udjela OIE u BiH na troškovno najefikasniji način

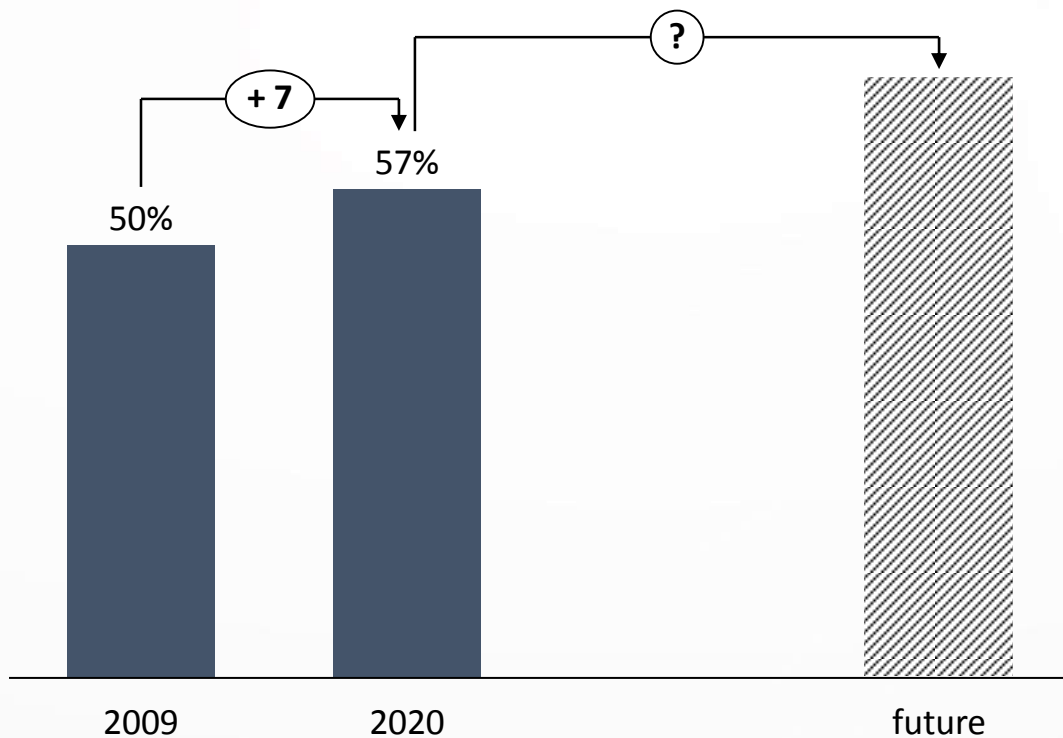
5. april 2017. – Tehnička radionica o shemama poticaja  
Silvana Tiedemann (Ecofys)

# Agenda

- 1) Trenutno stanje OIE u BiH
- 2) Zašto su potrebne reforme politike za sheme poticaja?
- 3) Kako izgleda tržište?
- 4) Kako postići reforme?

## Ciljevi za električnu energiju iz obnovljivih izvora

Ciljevi iz NREAP-a do 2020.

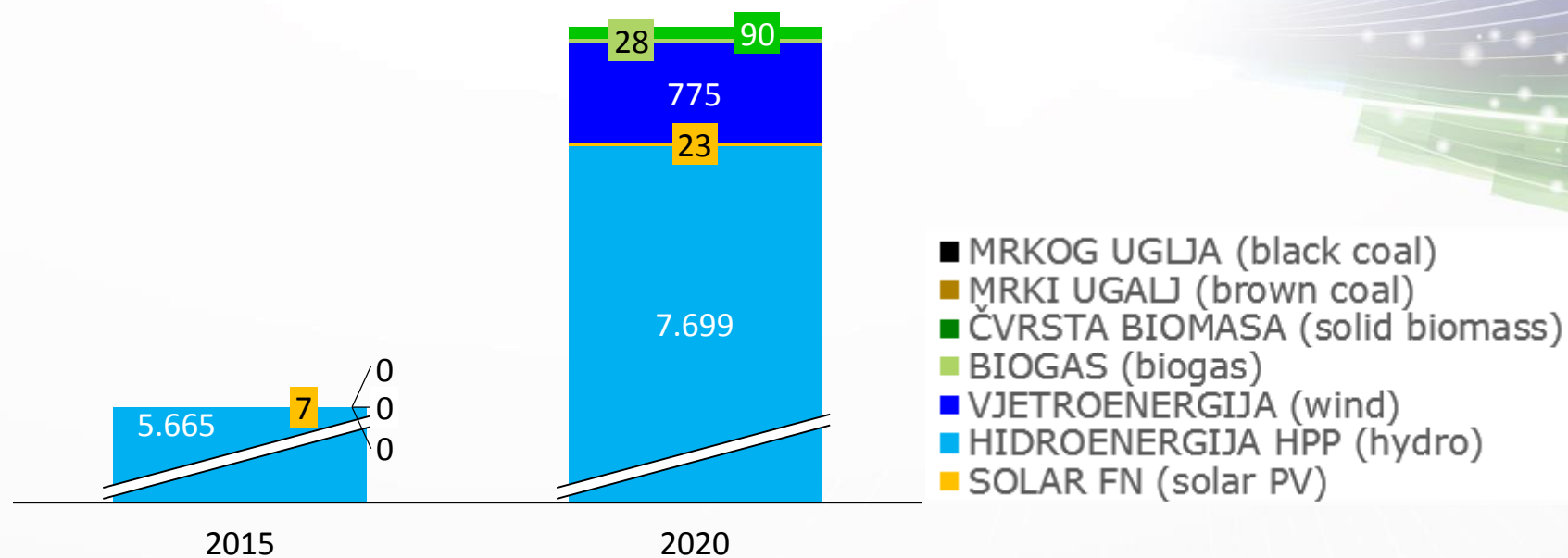


- Kako postići ciljeve do 2020. godine?
- Koji su ciljevi nakon 2020. godine?

## 1) Trenutno stanje OIE

# Proizvodnja iz OIE se povećava, dodaje se vjetar, solar i biomasa u miks

Proizvodnja el. energije u 2015. vs ciljevi iz NREAP-a u GWh



## Energetska Politika

# Postojeće sheme poticaja za razne tehnologije u oba entiteta

- FiT na snazi u oba entiteta
- FiP na snazi u RS
- Period otkupa: FBiH 12 godina; RS 15 godina

# Agenda

- 1) Trenutno stanje OIE u BiH
- 2) Zašto su potrebne reforme politike za sheme poticaja?
- 3) Kako izgleda tržište?
- 4) Kako postići reforme?

## Potreba za reformama

### Faktori koji pospješuju reformski proces

- **Zahtjevi za nove objekte** premašuju ciljeve iz Akcionog plana
- **Troškovi** podsticanja OIE – potreban novi izvor finansiranja
- **Benefite** OIE treba pametno iskoristiti

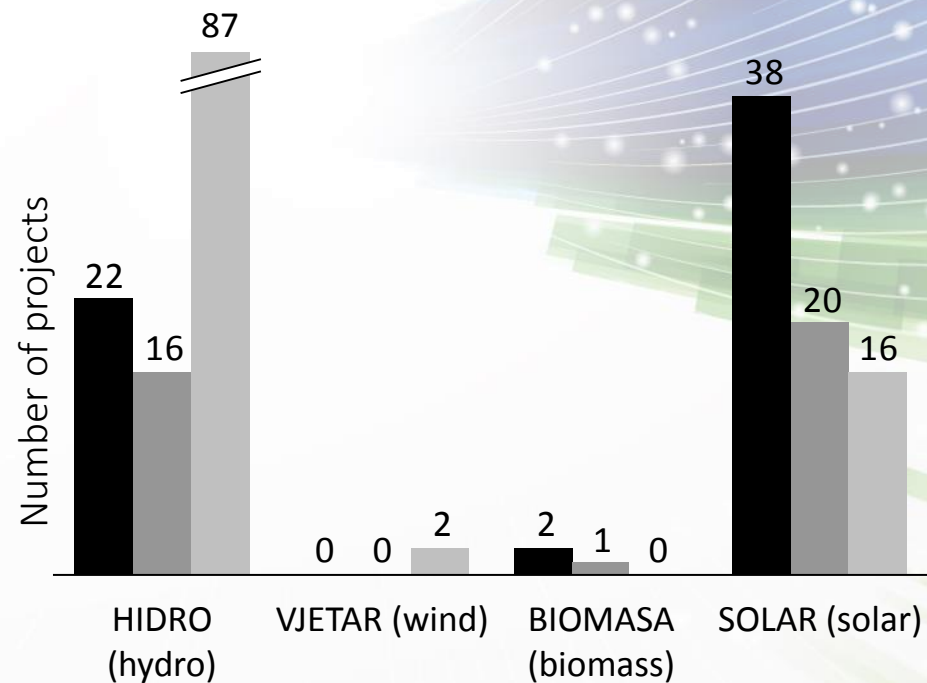
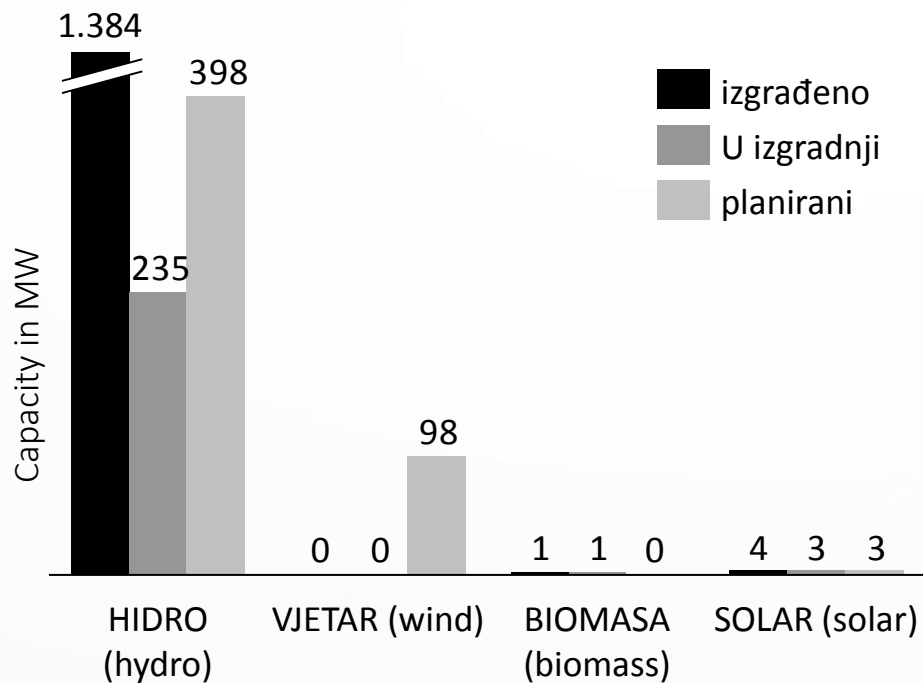
# Agenda

- 1) Trenutno stanje OIE u BiH
- 2) Zašto su potrebne reforme politike za sheme poticaja?
- 3) Kako izgleda tržište?
- 4) Kako postići reforme?



# Tržišne perspektive u RS-u

## Potencijalni projekti OIE su značajni



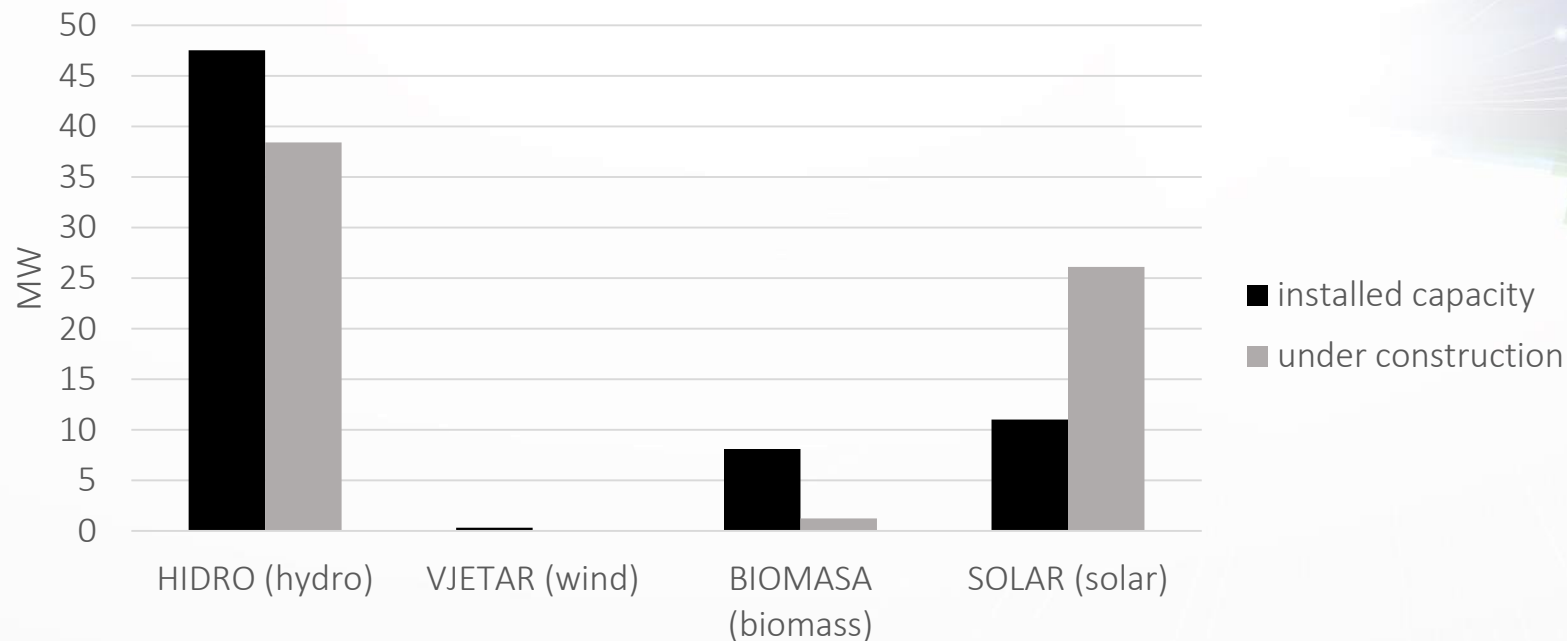
Source: Data provided by the regulator and the ministry of the RS on 31.03.2017.

Preliminarni podaci

## Tržišne perspektive u FBiH

# Potencijalni projekti zavise od tehnologije

Capacity of project pipeline in FBiH

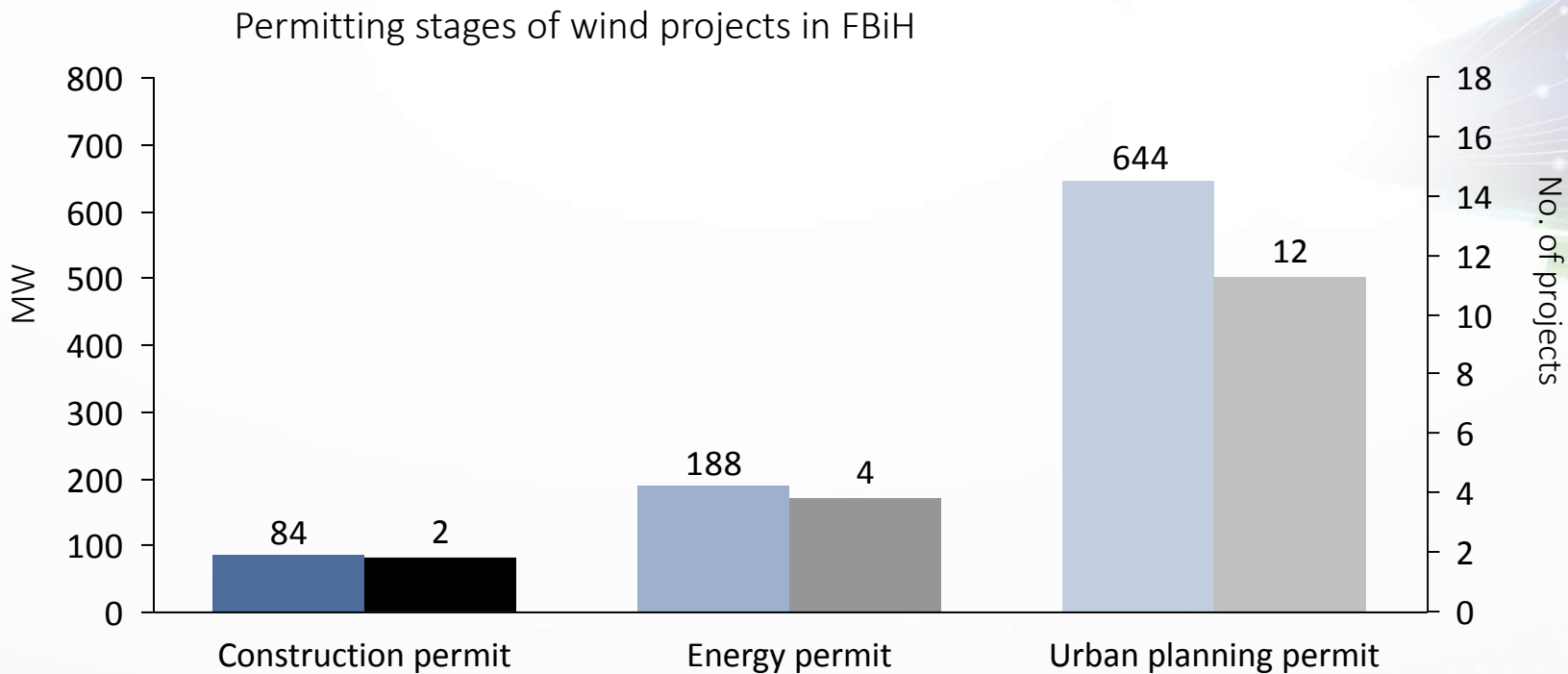


Source: Data provided by the operator in FBiH on 31.03.2017.

Preliminarni podaci

## Dozvole/licence u FBiH

# Vjetroenergija u raznim fazama ishodovanja dozvola



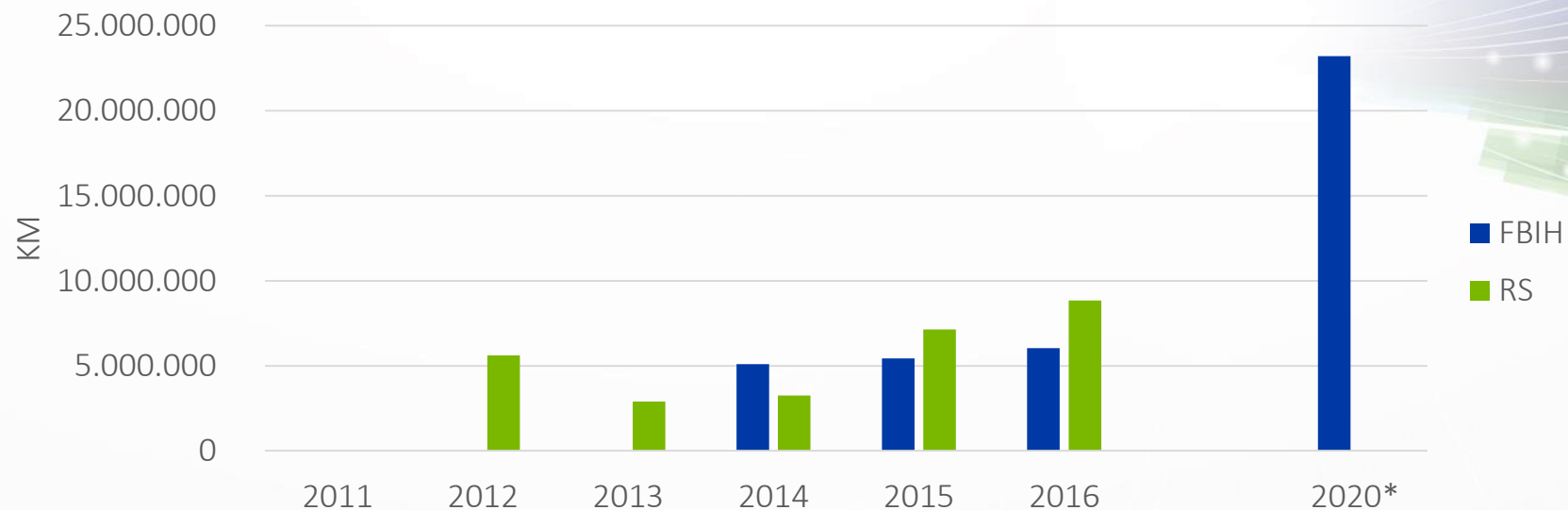
Source: Data provided by the operator in FBiH on 27.03.2017.

Preliminarni podaci

## Naknade

# Potrebni dodatni izvori finansiranja OIE

PREGLED NAPLAĆENIH NAKNADA ZA OIE U PROŠLOSTI PO ENTITETIMA  
(overview of collected levies in FBiH and RS)



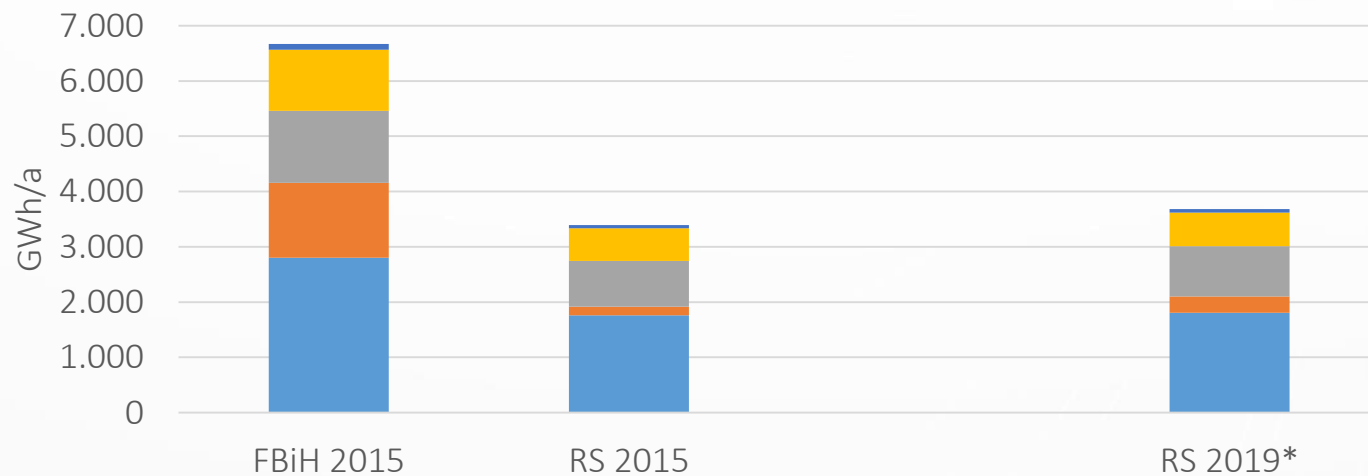
Izvor: Podaci dostavljeni od strane Operatora za OIEIEK FBiH i Operatora sistema podsticaja RS 31. marta 2017. Odnosi se na projekcija za 2019. godinu.

Preliminarni podaci

## Potrošači

Domaćinstva su osjetljiva na povećanje cijena, a ujedno i najrelevantnija grupa potrošača

POTROŠNJA PO KATEGORIJAMA  
(consumption by category)



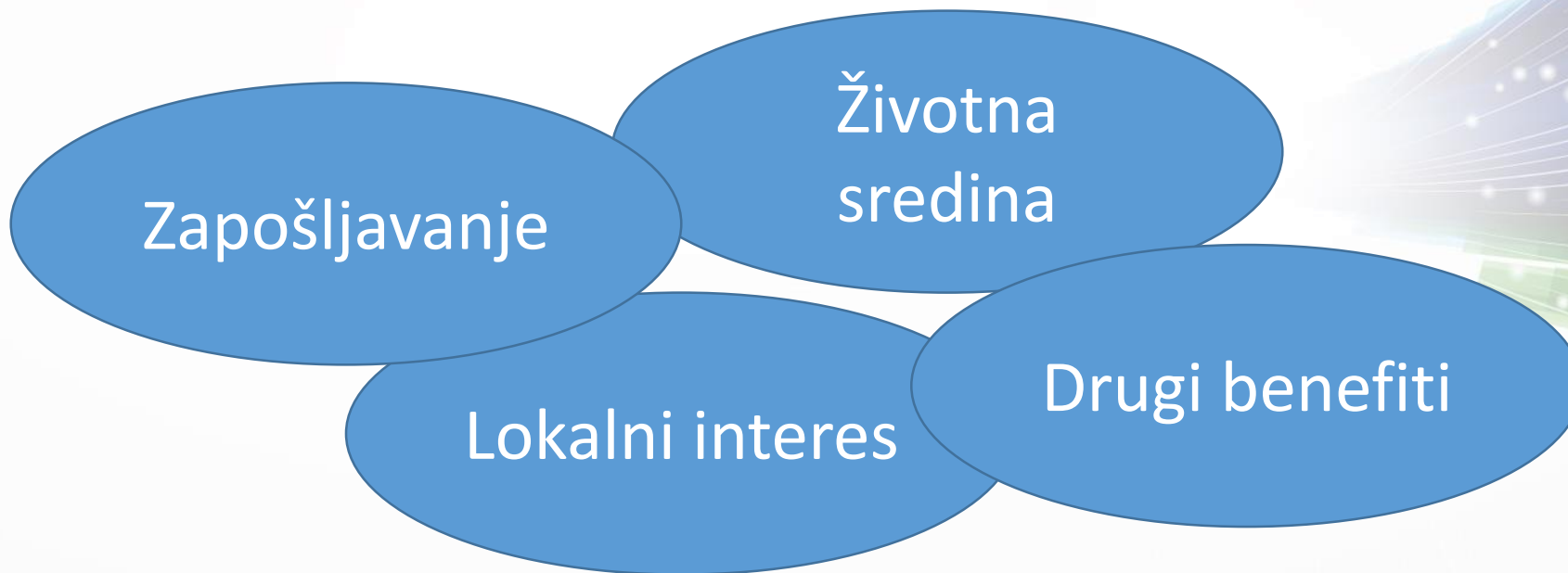
- JAVNA RASVJETA (public lighting)
- OSTALA POTROŠNJA (other consumption)
- SN KUPCI (medium voltage consumers)
- VN KUPCI (high voltage consumers)
- DOMAĆINSTVA (households)

Sources: \* Podaci iz EE Bilansa RS za 2019. godinu (\* Data from the electricity balance of the RS for 2019 year; FERK)

Preliminarni podaci

## Benefiti

OIE imaju dodatne benefite



...ali u kojoj mjeri?

## Potreba za reformama

# Faktori koji pospješuju reformski proces

- **Zahtjevi za nove objekte** premašuju ciljeve iz Akcionog plana
- **Troškovi** podsticanja OIE – potreban novi izvor finansiranja
- **Benefite** OIE treba pametno iskoristiti

# Agenda

- 1) Trenutno stanje OIE u BiH
- 2) Zašto su potrebne reforme politike za sheme poticaja?
- 3) Kako izgleda tržište?
- 4) Kako postići reforme?



## Ciljevi

# Cilj je jasno definiran

Članovi radne grupe će predložiti sheme poticaja koje će

- Generisati dodatne benefite BiH,
- Biti u skladu sa obligacijama Energetske Zajednice, i
- Povećati udio OIE na **troškovno najefikasniji način.**

## Članovi radne grupe

Sve relevantne institucije uključene u reformski proces

# ČLANOVI RADNE GRUPE



Ministarstvo vanjske trgovine  
i ekonomskih odnosa  
Bosne i Hercegovine



Bosna i Hercegovina  
Federacija Bosne i Hercegovine  
Federalno ministarstvo  
energije, rudarstva i industrije



Влада Републике Српске  
МИНИСТАРСТВО ИНДУСТРИЈЕ,  
ЕНЕРГЕТИКЕ И РУДАРСТВА



Bosna i Hercegovina  
DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA  
ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU



РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА  
ЗА ЕНЕРГЕТИКУ  
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ



FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
OPERATOR ZA OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE  
I EFIKASNU KOGENERACIJU



Оператор система  
подстицаја  
Републике Српске

## Energetska Zajednica

# Političke smjernice za reformu sistema podrške u državama članicama

- Potrebne aukcije za velike objekte OIE
- FiP umjesto FiT

= „scheme poticaja bazirane na tržišnim principima“

Impakti na sudionike?

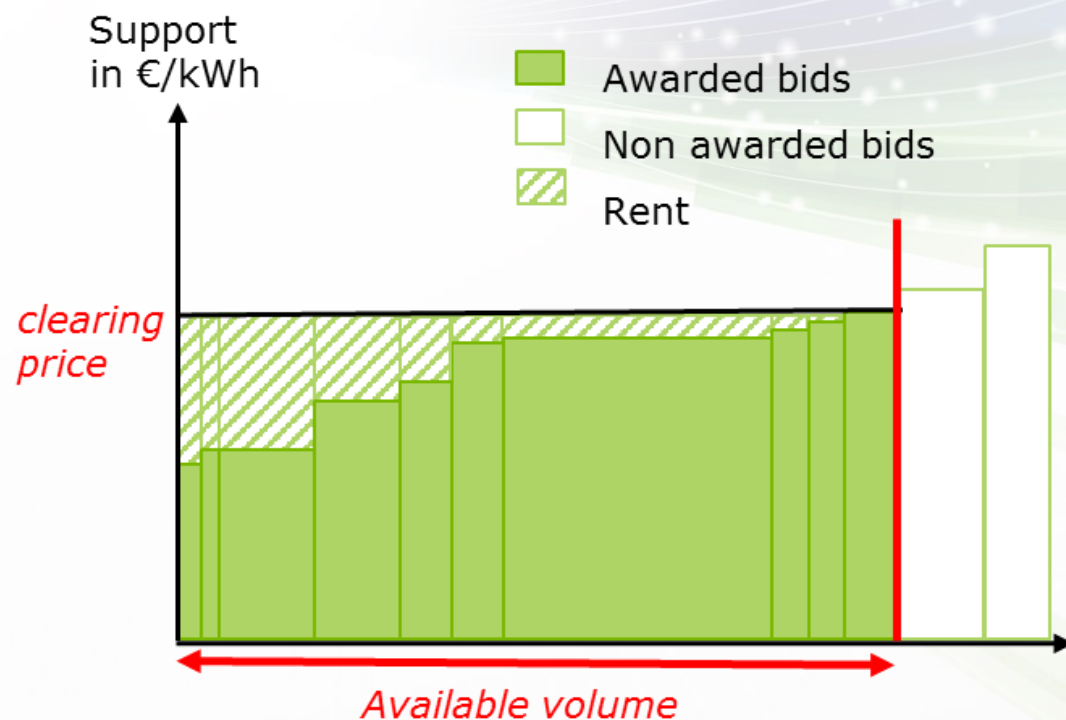
## Aukcije

# Aukcije kreiraju tržište za poticanje OIE

**Vlada određuje cijenu, tržište određuje obim**

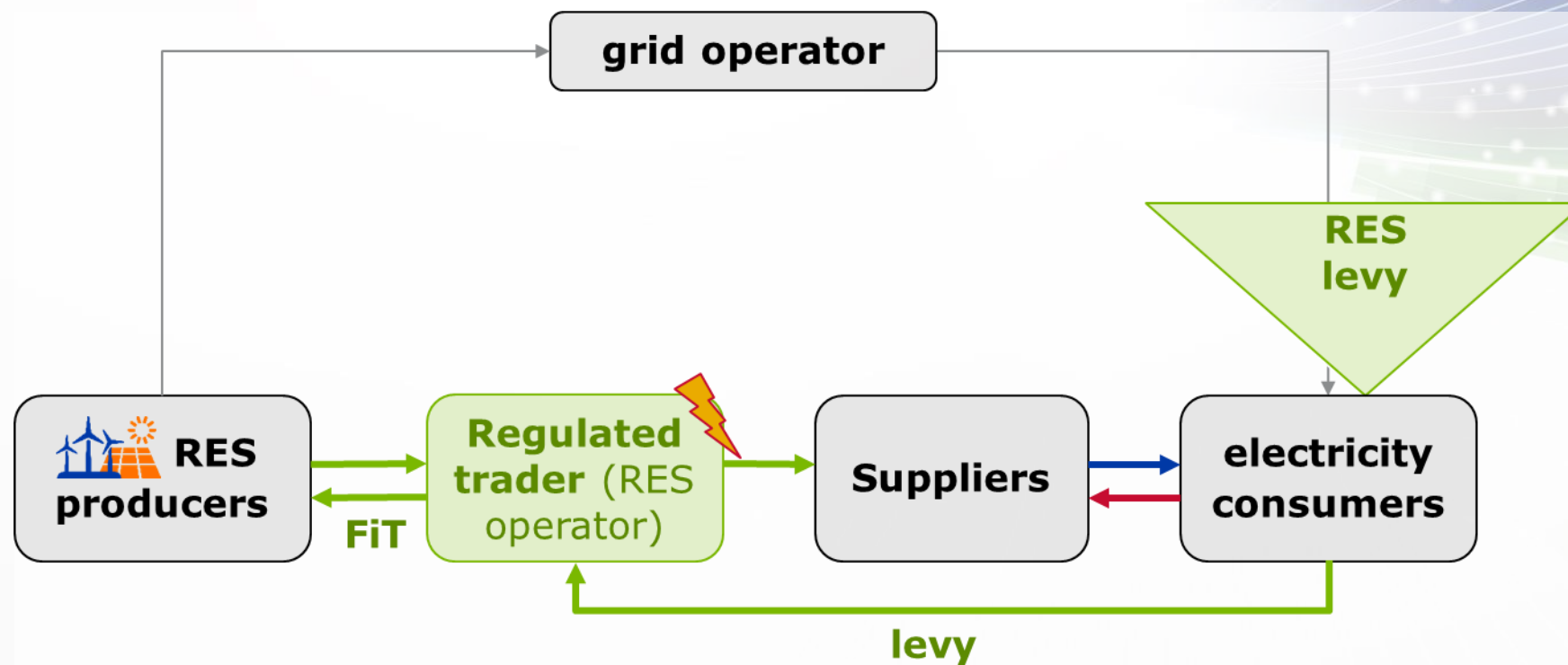


**Vlada određuje obim, tržište određuje cijenu**



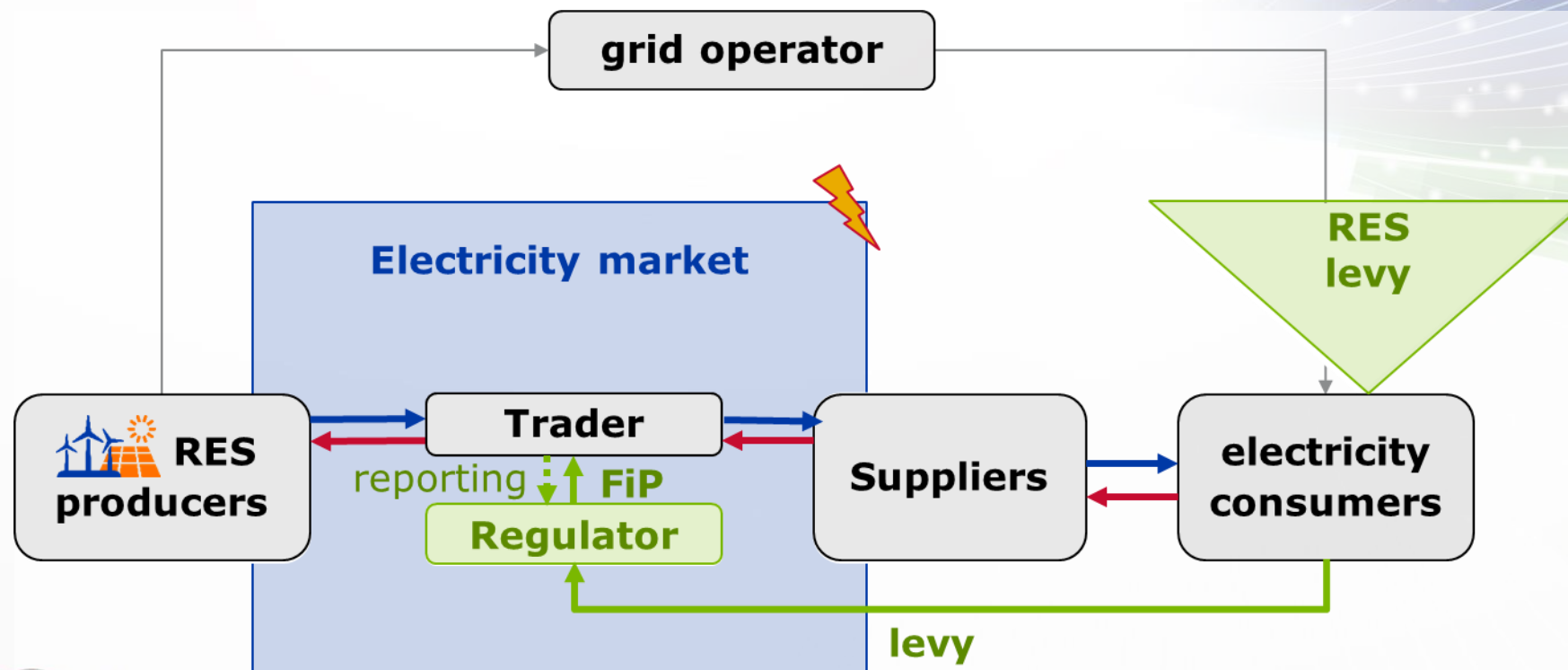
## FiT

# Feed-in-premije “integriše” OIE u tržište električne energije



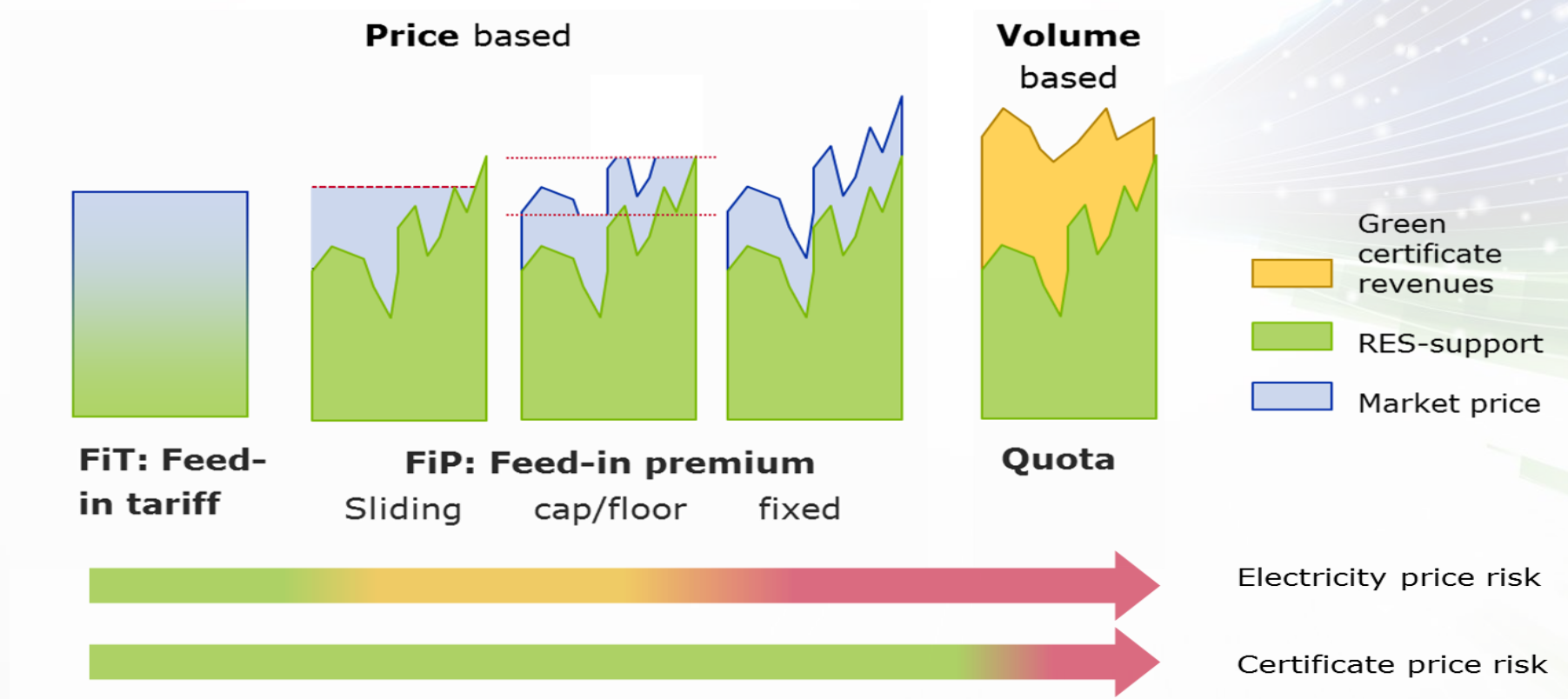
## FiP

# Feed-in-premije “integriše” OIE u tržište električne energije



## FiP

# Sheme poticaja imaju određene rizike



## Pitanja za diskusiju

# Za smanjenje troškova potrebno je više od aukcija i FiP!

- Kako uključiti sve relevantne aktere u reformski proces?
- Kako bi bili sigurni da svi sudionici imaju koristi?
- Kako smanjiti troškove transakcija za interesne grupe?
- Kako smanjiti rizik za interesne grupe?



# Hvala na pažnji!

## SILVANA TIEDEMANN

Senior Consultant  
Ecofys – A Navigant Company

Albrechtstr. 10c | 10117 Berlin | Germany

Telephone +49 (0)30 29773579-28 | Mobile +49 (0)172 5833275

[s.tiedemann@ecofys.com](mailto:s.tiedemann@ecofys.com)